

Bibl. mare Lic. "Regina Maria"
PAGINI ALESE Bucuresti

SERIE NOUĂ

No. 50

311
DUILIU ZAMFIRESCU

POEZII ALESE

EDIȚIE ÎNGRIJITĂ

DE

26/11/1947
ION PILLAT

Grup. de Comitet

1903

154139
EDITURA „CARTEA ROMĂNEASCĂ”, BUCUREȘTI

44234-942

Cota
Inven.

~~04/16 184~~
C154139

Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" București
Cota... 35347

RC 61/2017

1956

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C154139

BD: 703507

POEZIA LUI DUILIU ZAMFIRESCU

Ca poet, Duiliu Zamfirescu se naște, după 1880, la o încrucișare de direcții literare: curentul, inovator dar azi uitat, al „poeziei sociale”, pornit de Al. Macedonski și de revista sa „Literatorul”, și curentul nou, pe atunci, al „Convorbirilor Literare”, unde triumfa critica maioreșcană și lirica lui Eminescu. Că poetul le-a urmat pe rând și că el a fost influențat de amândouă, ne stau dovadă, poezia „Harpista” și majoritatea celor din primul său volum *Fără Tîllu* pentru inspirația socială, iar pentru înrâurirea romantismului eminescian, poemul „Fiica Haosului” din *Imnuri păgâne*. Dar el a știut treptat, să se despartă și de unul și de altul, desăvârșindu-se într’o formă și pe un teren care îi aparțin, de-acum înainte numai lui.

Duiliu Zamfirescu înseamnă foarte mult în istoria raporturilor dintre sufletul antic și lirica noastră: el e la noi primul poet adevărat, înzestrat cu un temperament clasic prin definiție, ce s’a bucurat și de o frumoasă cultură greco-latină. Nu și-a asimilat-o numai prin spiritul cărților, dar și prin pilda monumentelor de pe Acropole și de pe Capitoliu, în preajma cărora a avut prilejul, ca diplomat, să trăiască timp îndelungat. Această intimitate, zi de zi, cu cerul însuși și cu lumina sub care s’au plămădit roadele artei, poeziei și gândirii antice,

nu le-a avut până la el nici Alecsandri, care în cursul călătoriilor sale — ca pe vremuri Bolintineanu — a fost atras mai mult de pitorescul romantic căutat de literatura vremii — și, cu atât mai puțin, nu le-a putut avea Eminescu în romantica și neîmplinita sa năzuință după mirajul nemuritor al Atenei și al Romei.

Din acest punct de vedere importanța de precursor a lui Duiliu Zamfirescu rămâne unică, precum unică rămâne și prin atitudinea întregii sale poezii, dela *Alte orizonturi*, până la ultimul său volum de versuri *Pe Marea Neagră*, care urmărește mereu același ideal de împământenire a muzelor de pe Helicon.

Din fuziunea armonioasă a caracterelor clasice și ale celor autentice românești, în sensul cântecelor noastre populare, crește pururi verde, ca un dafin sudic sub un cer de lumină, senina poezie a poetului nostru. Ea stă la o răspântie între inspirația lui Horațiu (dar mai ales a elegiacilor latini: Catul, Tibul și Propertiu) și muza palidă a lui Leopardi, între optimismul antic și pesimismul modern. Dar ea e mai ales o apă cristalină hrănită de două izvoare: unul îi vine din munții Sabini, când nu coboară de pe Parnas, celalt se naște din culmi carpatine. Impletirea aceasta singulară de inspirații complimentare dă un sunet deosebit și rar unei lire ce regăsește, parcă dela sine, rezonanțele adânci ale dualismului nostru sufletesc: dacic și roman de o potrivă. Dar aici inspirația latină e, cu mult, cea mai importantă.

Versul lui Duiliu Zamfirescu este clasic prin idealul de artă și de viață la care aspiră și pe care Hellada antică l-a întrupat în Parthenon („Pe Acropole”). Visului de aur îi opune după

preceptul horațian, „squalida realitate” în care trebuie să trăiască poetul sau neînțelegerea barbară a zilei și a contimporanilor săi („Crinul”).

Dar poezia aceasta mai este clasică prin însuși caracterul ei. Simplă și nobilă, ea se echilibrează firesc în eleganța versului tot atât de plastic în paste, pe cât e de muzical („S’aud”, „E liniștea...”). Senină, și stoică („Palinodie”...), sănătoasă și sensuală („Culcate-s romănițe”...), ea are toate însușirile artei păgâne a unui Horațiu. Acelaș dor de perfecție formală („Versuri heterometrice”), aceeaș nostalgie după frumosul veșnic („Către Diana”...), aceeaș oroare de gloata vulgară și neînțelegătoare („Către Cleobul”...), acelaș simț al vremii ce fuge („Sosesc”...), al iubirii ce te lasă ca toate în lume („Un trandafir s’a scuturat”...) — aceeaș împăcare resemnată („Phenix”...), dar în fond acelaș optimism sănătos și luminos ca însăși vieța eternă („Flori de Paști”...).

In iubirea pământească numai zei vechi sunt mari...

Ce diferită e o astfel de poezie, mai ales în cântecul dragostei, de lirica pe aceeaș temă horațiană a unui Eminescu și cât mai aproape de adevărata simțire clasică!

Duiliu Zamfirescu este, poate, singurul nostru poet adevărat sudic, dar cu suflet mai mult italic decât elin. O poezie ca „De la villa Tusculana”, cu dactilii și trocheii ei, cu priveliștea mediteraneană ce ne evocă și cu aluziile sale la vieța Romei antice, ne dă cea mai desăvârșită transpunere de inspirație greco-latină la care poate pretinde o liră autohtonă.

Dar să nu uităm că, printr’o întregă altă latură ușor de urmărit („Barza”, „Primăvară”, „Oltul” și atâtea altele), poetul rămâne unul

din cei mai buni cunoscători ale posibilităților ritmului nostru popular și un cântăreț neaș al țării natale, lucru ce prea adesea s'a trecut cu vederea.

Coexistența armonioasă și fuziunea firească ale ambelor motive de inspirație : clasic și pă-măntean, antic și modern, savant și popular — dau poeziei lui Duiliu Zamfirescu un pedestal de înaltă *aristocrație literară* și o *perfectie artistică* care îi hotărăsc valoarea și originalitatea. În această *unitate de stil*, în desăvârșitul *echilibru estetic și moral* dintre fond și formă, noi recunoaștem însușirea de căpetenie a unei poezii :

Cu rădăcinile 'n pământ
Și florile în ideal,

pentru care, după cuvintele înseși ale autorului ei : „frumosul este singurul adevăr necesar, după cum este și cea mai înaltă formă a moralității”.

E aici un semn deosebit de rară creație, consfințită de scurgerea anilor, o învățătură superioară de artă ce se cuvine păstrată și meditată de toți aceia care cred cu noi că tezaurul liric al unui popor e unul din bunurile sale imprescriptibile.

De aceea mulțumim cu recunoștință D-nei Henriette Lenguceanu, fiica poetului, și D-lui Alexandru D. Zamfirescu, fiul său, pentru amabila autorizație de a da în această colecție o alegere din întreaga operă poetică a lui Duiliu Zamfirescu.

Ediția de față reproduce, confruntat cu acela al edițiilor originale, textul utilului volum de *Poezii* apărut la „Scrisul Românesc”, din Craiova, însoțit de documentata prefață și de comentariile D-nei Mariana Rarincescu-Zamfirescu. Ediția noastră îi e datoare unele note și lămuriri.

Ion Pillat

NOTIȚĂ BIOGRAFICĂ ȘI BIBLIOGRAFICĂ

Duiliu Zamfirescu s'a născut la 30 Octombrie 1858, în Plănești (jud. Râmnicul-Sărat), dintr'o veche familie de răzeși podgoreni, originară din Vrancea. *Aristocrația sa literară* se explică firesc prin faptul că atât din partea tatălui său, un om cultivat și cunoscând mai multe limbi, a cărui doi frați au fost printre cei dintâi români cu un doctorat luat în Germania, cât și din partea mamei sale, soră cu cunoscutul arhitect Ioan Mincu, (1858—1912) unul din fondatorii stilului românesc la noi, viitorul poet s'a bucurat de frumoase eredități artistice și intelectuale. Vacanțele copilăriei el le-a petrecut mai mult la moșile părintești din jud. R.-Sărat și Brăila, de unde a înmagazinat atâtea impresii pentru poeziile și romanele (mai ales *Viața la țară*) de mai târziu. Școala primară și gimnaziul le-a făcut la Focșani, liceul însă și facultatea de Drept la București, unde urmează ca auditor și Literele. Numit, în 1880, magistrat (supleant de ocol la Hârșova și apoi procuror la Târgoviște) demisionează după un an. Duiliu Zamfirescu debutează ca poet, la 1880, în revista lui Al. Macedonski: „Literatorul”, unde își dă și el contribuția la *poezia socială*, preconizată de Macedonski, care-l primește cu laude. Aici apar versurile, celebre pe vremuri, din *Harpista*. Tot atunci (1880—1884) colaborează regulat la foaia „România liberă”, unde publică nuvele și o serie de cronici (sub numele de *Don Padil*). Dar în curând (1883) se apropie, părăsind „Literatorul” și cenașul lui Macedonski, de cerul lui Titu Maiorescu, care se întrunea în fiecare Miercuri în casa criticului ascultat al „Convorbirilor literare”. Aci tânărul poet cunoaște pe Alecsandri, Eminescu și Caragiale. Tot în 1883, publică primul său volum *Fără titlu*, cu poemele și proza din „Literatorul” și „România liberă”; iar în 1884 îi apare primul roman *În fața vieții*, publicat în foileton în „România liberă”—mai târziu autorul a dezavuat aceste încercări de tinerețe neprimindu-le în ordonanța operei sale—ca prea romantice și subiective. Numit, în 1885, după concursul de atașat de legăție, în diplomație, își petrece întâii ani ai carierei la București. Tot atunci

începe o colaborare fidelă, timp de aproape 40 de ani la „Convorbiri literare”. Grație intervenției lui Titu Maiorescu pe lângă P. Carp, care era Ministru de Externe, acesta îl numește, în 1888, Secretar de Legație la Roma. „Duiiliu ca poet să meargă la Roma” s’ar fi exprimat Carp, cu înțeles profetic pentru literatura română — ne spune N. Pătrașcu, în amintirile sale, atât de prețioase, despre poet. La Roma, Duiiliu Zamfirescu a stat peste 15 ani în post, cu o singură întrerupere de o vară la Atena (în 1892) și de doi ani la Bruxelles (1892—1894). Ce a însemnat pentru sufletul și vieța omului și poetului acest lung popas în Cetatea eternă și ce răsuneț a avut asupra inspirației și artei sale măreția antică a Italiei și tezaurul ei artistic, ni le spun, zi cu zi aproape, *scrisorile* ce le adresa, din Roma, poetul diplomat lui Titu Maiorescu.

Aci cunoaște poezia lui Leopardi și a lui Carducci din care a tradus cu fericire. Aci se căsătorește, în 1890, cu fiica senatorului Alievi, lucru ce îl leagă și mai mult de Roma. Drumul la Atena îi dă prilejul să contemple Acropola și Corintul. Parthenonul îl învață canoanele idealului de frumusețe elin. În 1894, adunând poeziile apărute dela 1888 în „Convorbiri literare”, publică, la București, volumul său *Alte Orizonturi* și tot atunci, în doi ani consecutivi ai revistei, 1894—95, *Viața la țară*. — Duiiliu Zamfirescu se impune ast-fel hotărit ca poet de ideal clasic greco-latin și ca întemeetorul romanului românesc. Reîntors la Roma, desfășoară acolo o intensă activitate literară, trimițând „Convorbirilor literare” poezii, ce le strânge apoi pe rând în volumele: *Imnuri păgâne* (1897) și *Poezii nouă* (1899); în 1903, apar *Nuvela romane* cu subiecte italiene. Tot în „Convorbiri” publică al doilea și al treilea roman din Ciclul Comăneștenilor — conceput ca o vastă frescă socială, desfășurând destinul succesiv al unei aceeaș familii—*Tănase Scatiu* („Conv. Lit.” 1895—96) și *In războiu* [cel din 1877], („Conv. Lit.” 1897—98) iar mai târziu, în revista lui N. Pătrașcu : „Literatură și Artă română” (1901—1902), al patrulea roman din aceeaș serie: *Indreptări*. După o absență de aproape 18 ani, e chemat în țară, în 1906, și numit Secretar general în Ministerul de Externe fiind ridicat la gradul de Ministru plenipotențiar. Dela 1906—1908, el dă — la „Convorbiri Literare” — o parte din romanul *Ana* (terminând astfel seria Comăneștenilor), sfârșitul *Scrisorilor romane* și *Lydda*. Ales, în 1908, membru al Academiei Române, discursul său de recepție: *Poporanismul în literatură*, în care ataca vehement un curent literar, pe atunci triumfător, și unde stabilea drepturile imprescriptibile ale frumosului în artă, a făcut vâlvă. Insuși Maiorescu îi răspunde. În *Analele Academiei*, D. Zamfirescu publică: *Metafizica cuvintelor* (1910). Atras de arta dramatică, el a dat pe rând „Con-

vorbirilor literare" comediile: *O amică* (1912), *Lumină nouă* (1913) și *Voichita* (1914). Cea mai reușită piesă a lui rămâne însă drama: *Poezia depărtării* („Conv. Lit.", 1913) reprezentată pe scena Teatrului Național. În 1909 fusese numit delegat al României în Comisiunea dunăreană. Acum poetul, își împarte timpul între Galați, sediul Comisiunei, București și draga lui vie dela Faraoane, lângă Odobești. După războiul din 1916—18 e ales deputat de Putna și, apoi, pe rând e Ministru de Externe, în guvernul Generalului Averescu, și Președinte al Camerii. Publică ultimul său volum de poezie *Pe Marea Neagră* (1919), unde își adună versurile din anii 1899—1918, cele mai multe scrise la Galați și, în timpul refugului, la Odessa. Volumul cuprinde și poemul eroic *Mirișă*, citit în ședința Academiei din 7 Mai 1910. În 1922, apare *O muză*, carte de amintiri din cariera diplomatică și schițe răslețe, dintre care frumoasa satiră *O curcă romanșioasă*. Duiliu Zamfirescu a murit într'o seară de Iunie, în 1922, la mânăștirea Agapia, unde plecase într'o excursie. El odihnește în cimitirul Sudic al orașului Focșani.

Ca și Odobescu, Duiliu Zamfirescu a fost un bărbat înalt, chipeș, de o rară frumusețe fizică, clasică și virilă, cu totul în armonie cu opera sa legată de idealul antic al frumosului etern. Ca poet făcea parte — cu toată admirația sa pentru geniul unui Leopardi sau unui Eminescu — din rassa contrarie, mai senină și, literar vorbind, mai aristocratică a unui Carducci și Alecsandri. A fost un clasic și, în sensul greco-latin al cuvântului, desigur cel dintâi al literaturii noastre. El va rămâne ca atare prin poeziile sale și prin seria Comăneștenilor, care îl consacră ctitor al romanului românesc contemporan.

Poeziile, de mult epuizate, au apărut în 1934, într'un singur volum, la „Scrisul Românesc", Craiova, în „Colecția, clasicilor români comentați" — editat cu o deosebită pricepere de D-ra Mariana Rarincescu (astăzi D-na Zamfirescu) al cărui studiu introductiv ne-a oferit atâtea date interesante pentru viața autorului. Tot sub aceeași îngrijire și în aceeași colecție s'au editat, apoi, succesiv toate *romanele ciclului Comăneștenilor*, care apăruseră pe vremuri în „Biblioteca pentru toți". Dacă *teatrul* n'a fost încă adunat în volum, editura „Fundațiilor Regale—Biblioteca documentară" a publicat în 1937, corespondența poetului și a criticului: *Duiliu Zamfirescu și Titu Maiorescu în scrisori* (1884—1913), cu un cuvânt de introducere și însemnări de Emanoil Bucuța, publicație indispensabilă pentru cine vrea să cunoască mai bine omul și opera. Se va consulta, cu acelaș viu interes, volumul vechiului său prieten N. Pătrașcu: *Duiliu Zamfirescu*, „Cultura Națională", București, 1929. A se vedea și studiul lui L. Predescu: *D. Zamfirescu, viața și opera*, ed. „Cugetarea", Buc. 1938.

Duiliu Zamfirescu despre Roma.

Din scrisorile sale către Titu Maiorescu

Roma, 20 Ianuarie 1889

...De pe la Roma puține noutăți. E și greu să dai noutăți din orașul vechiturilor... O iau adesea pe jos și mă duc în sus spre Villa Pamphili până la San Pietro in Montorio, de unde se vede toată Roma în panoramă. In zilele cu seare, pe la trei ore, e cea mai minunată sărbătoare ce se poate da ochilor. După câte înțeleg, d-voastră fugiți de impresiile lucrurilor prea mult cântate și căutați chiar în originalitate colțuri personale. Eu, dimpotrivă: caut să mă las pe cât voiu putea mai mult emoțiunilor directe ce-mi vin dela lucruri, fără școală și fără muncă. Mă duc înaintea tuturor lucrărilor celebre și mă simt cu adevărat fericit când dau de câte ceva care mă mișcă. Printre lucrurile cunoscute, care nu s'au desmințit, e și tinta ¹⁾ ciudată ce o iau zidurile Romei antice și mai cu seamă a Romei papale.

E un efect de o bogăție de colori vii, dar stinse, ne mai pomenit, și pe balustrada dela San Pietro Montorio poți sta trei ceasuri neîntrerupt, cu ochii prinși de schimbările tonurilor. Apoi știți ce ușoare și fericite sunt gândurile când ochiul caută mulțumiri în fundul depărtării. Când îți ridici coatele de pe marginea zidului și te întorci spre apus, dai de Academia Spaniei și de mica biserică sub pietrele căreia doarme Beatrice Cenci.

Roma, 27 Aprilie 1890

...E destul să stai pe Janicul, să prinzi cu privirea dunga orizontului ce se întinde ca un tăiș de sabie sub acoperișul brazilor dela Villa Pamphili, sau să te întorci cu ochii spre Roma Veche, de unde Palatinul își înalță ruinele palatelor împărătești, ale căror imense ferestre caută spre munții Albani ca orbitele unei gigantice scăfârlii de mort, spre a avea acea saturație de impresiuni, căreia nu-i mai trebuie decât un acord de vioară, sau o vorbă duicasă la ureche, spre a se manifesta prin lacrimi.

*) Franțuzește: *teinte*, aici în sens de culoare.

ALTE ORIZONTURI

S' A U D . . .

S'aud pâraele cum curg
In pacea palidei lumine ;
Se umple valea de amurg,
Iar eu mă duc gândind la tine.

S'aude clopotul la schit :
Merg pustnicii să se închine ;
Luceafărul a răsărit,
Iar eu mă duc gândind la tine.

S'aude buciumul la munți
Infiorând cu lungi suspine
Tăcerea codrilor cărunți...
Eu mă tot duc gândind la tine.

VERSURI HETEROMETRE ¹

Cum Sirius noaptea răsare
Târziu, și lumina lui rece
Pe marginea cerului trece
Și piere, departe, pe mare;

Așa, câte-odată, târzie,
Ivește-se încântătoare
Credința că totul sub soare
E nou și e, tot, poezie.

Dar iarăși ca astra, în ceață,
Apune pe marea durerii,
Și umbrele lungi ale serei
Invăluie trista viață.

1. Versuri amfibrachice.

PE ACROPOLE

Luna tragică privește, într'o mută contemplare,
 Pacinica singurătate din împărăția sa,
 Strejuind de peste ape valea clasică, în care,
 Pe Acropolea ¹ știrbită, Parthenonul ² dormita.

Ah ! și cum durerea lumii mă prindea în ghiara-i rece
 La priveriștea acestei, unice în univers,
 Protestări a omenirii contra timpului ce trece,
 Monument, al cărui nume sunător e ca un vers.

Căci așa e, totul piere, ca o umilă scântee :
 Jocuri, timp, filosofie ; mâna care te făcu ;
 Timpuri noi și jocuri nouă ; sărbători panathenee ;
 Totul piere sau se schimbă ; — neclintit ești numai tu.

Tu, ca toate, ești în lume din substanță pieritoare,
 Dar în forma ta de astăzi pieritor nu e nimic ;
 Tu ești toată poezia omenirii gânditoare
 Scrisă într'un bloc de albă marmoră de Pentelic.

Și când razele din lună limpezi curg pe a ta frunte
 În imensa, infinita liniște de orient,
 Din trecut și pân' la tine se întinde ca o punte,
 Peste care tot trecutul se coboară în prezent.

1. Deal pe care era așezată cetatea vechii Atene.

2. Templul zeiței Atena Parthenos (fecioara).

Ah ! ajută-mă acuma, tu, Minervă înțeleaptă,
 Să găsesc, printre atâtea lucruri nouă ce mă mint,
 Drumul către Salamina și navarcul ¹ ce așteaptă
 Să mă 'ntoarcă la Megara, Eleusis și Corint.

Lasă-mă să vii la tine, lume plină de parfumuri,
 Ce rășai din timpul clasic ce mi-a fost atât de drag ;
 Să culeg în libertate trandafirii de pe drumuri,
 Să mă 'mbăt de armonia limbei din Areopag ²,

Să cunosc amorul vostru, zeu a tot ce-i scris să fie,
 Născătorul de iluzii, de dureri și poezii,
 Astfel cum îl vrea Sophocle, răsturnând o-împărăție
 Și putând să locuiască pe obraji trandafirii.

Insă luna se coboară pe întinsa mării pace...
 Puntea rupe-se ; trecutul se prăvale la pământ.
 Pericles, Minerva pleacă... Fără dânsa, or ce-i face
 Parthenonul îți rămâne ca o criptă de mormânt.

1. Corabie de războiu.

2. Tribunalul cel mai înalt la Greci.

DE LA VILLA TUSCULANA ¹

— DACTILI ȘI TROCHEI —

Tristele umbre se lasă pe văi de sus de pe dealuri
 Singure, palide, pline de-o lume vie de basme :
 Bradul, umbrela și'o 'ntinde pe muchea arsei coline ;
 Mierla șăgalnică țipă prin grase tufe de lauri.

Cicero, vechiule stâlp al acestor clasice locuri,
 Scoală din pulberea vremilor. Uite : colo, pe valea
 Fibrului, urmele Romei antice tremură încă.
 Umbro-Sabelii² și Quirium³, Tațiu⁴, Numa Pompiliu⁵ ;
 Zeii, pontificii⁶, frații Arvali⁷, Lupercii⁸ și Salii⁹ ;
 Piatra, și lancea, și focul din vatra Vestei¹⁰ fecioare,
 Toate sunt încă și azi în ființă. Timpul și forma
 Par că se schimbă.

„Plin de un dor fără sațiu de lumea vremilor duse,
 Timpul și forma de astăzi mă lasă rece ca ghiața.
 Tcate sunt încă 'n ființă și totuși toate sunt moarte,
 Ochi-mi, o nobile Marcu Terențiu¹¹, cată spre tine”.
 Astfel grăește un glas din ruine. Nimeni n'aude.
 Brațe vânjoase întind Apeninii către cetate.
 Roma din vale privește pe gânduri coamele ninse.
 Soarele moare prelung în adâncul mărilor Tusce.

1. Ruinele vilei marelui orator latin, Cicero, în vechiul oraș Tusculum, azi Frascati.

2. Vechi populații ale Italiei.

3. Poetul face aluzie la vechea populație romană, Quiriții.

4. Rege legendar al Sabinilor.

5. Al doilea rege în Roma.

6. Preoți.

7. Grup de 12 preoți cari adorau pe Dea Dia.

8. Preoții lui Faunus.

9. Preoți : unii slujeau zeului Mars și alții lui Quirinus.

10. Zeița protectoare a focului sacru în cetate.

11. Mare autor comic latin sec. II în. Chr.

ANIENUL ¹

Din munți străvechi se lasă către vale
 Pârâul plin de umbre și lumine,
 Ducând cu el legendele sabine
 Pe-a timpului neisprăvită cale.

Din când în când păgânele ruine
 Iși spun povești pe malurile sale;
 Sub poduri vechi, tiarele ² papale
 Ascund un semn din vremile creștine.

Iar tu, ce-așterni pe malu-i verde bruma,
 Patetică și 'ndurerată lună,
 Il mai cunoști așa cum e acuma?

Când Angelus ³ clopotnițele sună,
 Un vechiu măslin din vremile lui Numa ⁴
 Din flori ce cad îi face o cunună.

1. Râușor lângă Roma, se varsă în Tibru.

2. Mitră, figura drept blazon pe toate monumentele din ținutul papal.

3. Rugăciune catolică ce se face dimineața și seara.

4. Numa Pompiliu.

B O U L

Deapururi trist, în mijlocul câmpiei,
 Voinicul bou privește înainte,
 Cu ochii mari, cu sufletul cuminte,
 Ca un simbol antic al poeziei.

Și parcă-ar vrea să spue prin cuvinte
 Că a rămas el paznicul moșiei,
 Căci toți s'au dus în lumea vecinicieii,
 Iar Lațul¹ e țăra de morminte.

Trec norii, trec spre asfințit de soare,
 Investiântând senina lui tăcere
 Intr'un mister de umbre călătoare.

El pleacă trist să cate mângâere
 Urmând pe jos un lung șir de cucoare
 Ce cântă 'n sbor o notă de durere.

C 154139

1. Ținut în Italia centrală, între Etruria și Campania.

CULCATE-S ROMANIȚE

Ușor se mișcă tânăra fecioară,
Purtându-și trupul drept ca o făclie;
Cu amphorele vine dela vie
Și vinde must, ca 'n vremi de-odinioară.

Copilă albă, vina ta să fie
De te-o 'ntâlni Polibus bună oară:
Cum mânil-ți sunt prinse de ulcioară
O să-ți sărute benghiul din bărbie.

Dar ea zâmbește. Colțurile gurei
S'ascund hoțiş în gingașe gropițe,
Iar ochii vineți iau culoarea murei.

Și iată-l el, încununat de vițe,
Că-i sare 'n drum. Pe pajiștea pădurei,
In urma lor, culcate-s romănițe.

CASTEL FUSANO

In câmpul deșert, pe Tibru la vale,
Trecutul a pus dureri ideale,
Iar Faunii strâmbi și-au prins a lor oase
De veștede crângi de sălcii pletoase.

In vechiul Castel din mlăștini pontine
Am prins a visa, o Romo, la tine...
Adie un vânt din țara Etruscă : ¹
Porsena ², ești tu, or sboară o muscă?

Trecut ce te duci, n'ai nici un braț valid !
Și paznic ți-ai dat pe Febre ³ cel palid ;
Iar porcul mistreț, sub umbrele serei,
L-a pus Harpocrat ⁴ regent al tăcerii.

S'aude un glas sub bolta cea 'naltă :
E țipătul lung al raței de baltă.
Sălbatec prin stuf mugește un taur.
Se urcă pe cer un disc strâmb de aur.

-
1. Etruria, azi Toscana.
 2. Rege al Etruscilor.
 3. Zeu etrusc identificat cu Pluton.
 4. Zeul tăcerii.

CURGEA SIRETUL LINIȘTIT

Trecuse toamna gânditoare
 Pe râpi, prin garduri, peste vii,
 Și închinase toate celea
 Aceleiași melancolii.
 Departe, pe întinse șesuri,
 Curgea Siretul liniștit,
 Sub sbor de pasări călătoare
 Călătorind spre răsărit.

Inaltă, mișcătoare dungă,
 Ce-abia te vezi pe cer senin,
 Câte speranțe sbor cu tine
 Ce primăvara nu mai vin!
 O umbră goală, trecătoare,
 Viața noastră pe pământ!
 O pasăre ce pleacă toamna
 Descurajată, fără cânt,
 Și nu mai vine, nu mai vine,
 Căci tinerețea-i o poveste
 Pe care noi o știm c'a fost,
 Dar niciodată știm când este.

O toamnă, scumpa mea suroră,
 Te-ai dus și tu, ca orice bine,
 Și noi rămas-am să te plângem
 Cu alți nenorociți ca mine.
 Eu m'am deprins de mult cu toate,
 Și trist, în sufletu-mi m'am strâns,
 Dar viața e așa de crudă
 Incât și astăzi încă-am plâns:
 O amintire de durere,
 Un biet amor ne'mpărțășit,
 Ce ca și toamna, ca și toate,
 S'a dus și nu a mai venit,
 Și care azi, sub umbra tristă
 A tinereții apunând,
 Mi-a răsărit în amintire
 Mai dureros ca orișicând.

V A R A

Cu firea ei cea arzătoare
Sosit-a vara înapoi;
Toți pomii sunt în sărbătoare,
In tei stă floare lângă floare...
E dulce vara pe la noi!

Când dimineța se ivește
Din al văzduhurilor fund,
Tot câmpul parcă 'ntinerește,
Iar, deșteptată de pe prund,
Cireada satului pornește...

In urma ei un roiu de grauri
Ca niște valuri cenușii
S'amestecă prin bălării,
S'așează 'n coarne pe la tauri,
Fac fel de fel de nebunii.

Până ce 'n zarea depărtată
Spre lacul trist se pun pe drum,
Și cum se duc, — acum ș'acum
Se mai zăresc încă odată
Ca rămășița unui fum.

IANUARIE

Frigul, scriitor pe geamuri,
Cu zăpezile se joacă
Și le schimbă 'n promoroacă
Atârnând ciucuri de ramuri.

Din fereastră-mi înghețată
Stau uitându-mă la cer :
Norii, plumbuiți de ger,
S'au strâns pată lângă pată.

Trist și singur ca un greer
Vălul timpului rupându-l,
Eu aștept să-mi toarcă gândul
Intr'un colț mai cald de creer.

Iar afară numai fumul
Subțiratic își ia sborul ;
Eu îmi leg de dânsul dorul
Și 'n văzduhuri îi dau drumul.

I U L I E

Căliń, jitarul dela sat,
 Cu puşca vecinic de-a spinare,
 Era pe holde împărat
 Şi statul lui n'avea hotare.
 În el tot câmpul se 'ncredea,
 Toţi fluturii şi toată floarea :
 Sulfina, seara-l adormea
 Şi-l deştepta în zori cicoarea.

Odată, deşteptat în zori
 De-acel miros de dimineaţă,
 Işi ridică ochii din flori
 Şi se uită peste fâneată.
 Din pricina zilelor calde,
 Mărica, zână printre fete,
 Se coborîse să se scalde
 Ş'acum... se descindea de bete.

Jitarul nostru, năzdrăvan,
 Se subţie ca o şopârlă,
 Ş'ascuns de-un ciot, de-un bolovan,
 Se strecură până la gârlă...
 Cuptior, cuptior, câte mai faci
 Cu vinovata ta căldură!...
 Noroc numai că poţi să taci.
 Aşa şi eu ; streajă la gură.

B A R Z A

Sus, pe Argeș, pe la munți,
 Au rămas codrii cărunți ;
 Jos pe vale, prin zăvoi,
 Se cobor turme de oi,
 Iar un cuc cu pana sură
 Și-a spus numele din gură :
 „Cu-cu !”

De prin garduri, de prin vii,
 Cintezoii aurii
 Zis-au din ciripitură
 Unei tufe de răsură :
 „Soro fă, deșteaptă-te
 Și spre Soare 'ndreaptă-te,
 So-ro !”

Iar prin crânguri s'aud semne :
 Ghionoaia taie lemne,
 Gaița, într'o gârneață,
 Se proclamă cântăreață,
 Iar din mreaja somnului
 Es gândacii Domnului
 Ro-șii !...

Chiar și hanul dela drum,
 Iarna fără fir de fum,
 Vara făr' de călători,
 Toamna făr' de cântători,
 S'a umplut de rândunele
 Ce-au adus vara cu ele
 Cal-dă.

Iar prin lanul răsărit
Merge vestea c'a sosit
Craiu diminețelor
Paznicul fânețelor,
Și-ar fi tras pe-un vârful de leasă
Jos la doamna preoteasă...
Ci-ne-i?

LINIȘTEA
— FRAGMENT —

E liniștea, e doamna adâncilor păduri,
E zâna nevăzută, ce seara, la izvoare,
Suflând în josul apei, le face să coboare
Sfioase, fără sgomot și fără de crețituri.

E liniștea, e doamna poveștilor de seară,
Când vântul nu mai bate, torente nu mai curg;
In urma ei văzduhul se umple de amurg
Și iarba de flori albe lucrate ca din ceară.

E Liniștea, e doamna misterelor naturei,
Când florile polenul și-l scutură pe vânt,
Când buciumul o chiamă cu adormitu-i cânt,
Și toată vietatea își pune streajă gurei.

IMNURI PĂGÂNE

CĂTRE DIANA

Prin frunzișul des, străbate umed răsărit de soare,
 Dând adâncului pădurii liniștita ei răcoare ;
 Vechi stejari, boltiți în ramuri, au văzut de mii de ani
 Cum pe Nimfele din grote
 Ale flautelor note
 Le îmbie prin tufișul pădureților Sylvania.

A văzut Lacul de Nemi ¹ falnici cerbi ce se omoară
 Pentru galeșa privire unui ochiu de căprioară,
 Și mistreții, plini de sânge, spintecându-se în două,
 Taurii uciși în lupte,
 Vulturii cu aripi rupte,
 Numai pentru năzuința firii lor spre-o formă nouă.

Ție, vremea trecătoare nici nu-ți ia nici nu-ți aduce ;
 Așezatu-ți-ai altarul în pădure, la răscruce,
 Și-ai rămas de-atunci în umbră, pururi rece și senină,
 Fără dor, fără păcate,
 Doamnă pe pustietate,
 Ascultând cum se deschide mugurul de gelsomină ².

Și din vremile trecute, dacă umeri-ți de Zee
 Pot fi prinși de 'nfiorarea unei patimi de femeie,
 Iți întorci prelung spre ceruri raza ochilor albastră,
 Și în calea ei s'aține,
 Scăpărându-i din lumină,
 Orion gigantul tânăr, prefăcut de tine 'n astră.

1. Lac în împrejurimile Romei.

2. Iasomie.

O Diană ! tu, ce pururi fost-ai rece și senină,
Mintea mea, căutătoare, numai ție ți se 'nchină.
Tu de patimele lumii ești atâta de departe !...

Nici nu poate înțelege

Vulgul, nobila ta lege :

A fi rece și frumoasă : simbolul eternei arte !

P H E N I X ¹

S'au stins, s'au stins de-atâtea ori,
 Atâtea stele au apus,
 S'au scuturat atâtea flori,
 Atâtea primăveri s'au dus ;

Atâtea vremuri au trecut,
 Atâtea și atâtea vremuri
 De când trăești necunoscut
 Și 'n lungul vremurilor tremuri.

Incât, o suflete, de-ar fi
 Să mai trăești pe-atâta încă
 Tot n'ai putea a socoti
 Cât este vârsta-ți de adâncă.

Și totuși, vin din depărtări
 Păgâne doruri de viață,
 Cum vine pe pustiu de mări
 Curentul cald prin sloi de gheață.

Cu forța primei năzuinți
 Străbați în timpii viitori,
 O Phenix fără de părinți
 Și fără de coborîtori !

1. Pasăre năzdrăvană, despre care legenda spune, că reînvie după moarte.

LA O FÂNTÂNĂ

Doarme Roma prin ruine.
 Umplu crinii atmosfera
 Cu mireisme de demult.
 Sunători din mandoline
 Trec, zicându-și „buona sera”.
 Eu ascult :

Moare cântecul pe cale;
 Gâlgâitul de chitară
 Rar și rar îl mai îngână.
 A rămas acum pe vale,
 Straje nopților de vară,
 O fântână.

Salve, limpede făptură,
 Tu, ce-ai pus prin împrejururi
 Floare albă lângă floare !
 Prin scirocco ¹ și căldură
 Numai tu rămas-ai pururi
 Cântătoare.

1. Vânt cald și uscat pe țărmurile Mediteranei.

POESII NOUĂ

BUCOVINĂ.

La o tufă de sulfină
 Car cu patru boi
 S'a oprit și ți se 'nchină,
 Bucovină, Bucovină,
 Leagăn de eroi.

Ți se 'nchină, că se duce
 Nevoiașul car
 Către valea dela cruce,
 Unde omul o s'apuce
 Drumul spre hotar.

Ah, Ștefane Voevoade,
 Scoală din mintean,
 Că duiumul de noroade
 Inima din el i-o roade,
 Bietul pământean.

Seal' și buciună-ți feciorii
 Din Homor la Reni,
 Sună să răsune norii,
 Să-ți deștepte roșiorii
 Dela Răsboeni.

Și la muchie te arată,
Fioros pe sur;
Prinde-ți paloșul din spată
Și 'nvârtește-te odată
Roată împrejur.

Că Jidanii și Rutenii
Pripășiți pe-aici
Zic că-s dânșii pământenii,
Iar că noi și Moldovenii
Suntem venetici.

Alei, Doamne, dă de frânge,
Frânge-i dela brâu,
Că noi plugurile-om strânge
Și-om mai semăna prin sânge
Ghindă 'n loc de grâu.

FLUTURE

Fluture, fluture, fluture,
 Aripa vântul ți-o scuture,
 Craiule tânăr al florilor,
 Crainic al zorilor.

Dau pentru clipa-ți ușarnică ¹,
 Toată viața mea harnică ;
 Dau pentru leagănul vântului
 Tronul pământului.

Du-mă prin lunci, unde soarele
 Bând dimineața izvoarele
 Merge nuntaș, iar tu ginere
 Florilor tinere.

Doi spânzurați ce prind fetele,
 Unul furându-le betele,
 Altul, mai sprintar, vederile,
 Dorul și vrerile.

Mușce-te-ar dragostea, fluture,
 Friguri de dor să te scuture ;
 Plânge-te-ar roua cu zorile ;
 Râde-te-ar florile.

1. Moldovenism : nestatornică.

FLORI DE PAȘTE

La Palermo ¹.

La Palermo, primăvara,
 Trandafirii urcă scara.
 Liliacul alb roșește
 Când sărută
 Dintr'o cută
 Sânul ce-l adăpostește.

Prin grădini a prins o fee ²
 Gardurile 'n azalee,
 Casele învolburate
 In ciorchine
 De glycine
 Pe balcoane aninate.

Dimineața ideală
 Râde 'n floarea de migdală,
 Tinerețea stă în cale,
 Intrupată
 Intr'o fată
 Cu un coș de portocale.

Vin, Bălcescule, din somnul
 Adormiților în Domnul,
 Să vezi firea cum renaște :
 Totul cere
 Mângâere
 Pentru florile de Paște.

1. Oraș în Sicilia, unde a murit., în 1852, N. Bălcescu.
 2. Zână.

Unde ești, în care floare
Clipa ta nemuritoare
Și-a luat ființă nouă?
 Care plantă
 Elegantă
Poartă sufletu-ți în rouă?

Căutând urmele tale,
M'am oprit la Monreale ¹
— De sub vechile morminte
 Se ridică
 Plin de frică
Crinul, floarea cea cuminte.

1. Localitate lângă Palermo.

S O S E S C

Sosesc cocoarele, sosesc
 De după deal de țintirim,
 Iar anii trec, copiii cresc,
 Se schimbă tot ce-i omenesc
 Și noi îmbătrânim.

Mi-aduc aminte ca acum
 Când alergam cu capul gol
 Prin prăfăria de pe drum
 Și când ardeam cărțile scrum
 Și școalei dam ocol.

Și mai târziu, când am plecat,
 Ce veselie în trăsură !...
 Cum nici n'am plâns, nici m'am mirat,
 Pe când plângea un biet argat
 C'un deget dus la gură.

Și vreme lungă mai târziu
 Când m'am întors cu dor de bine,
 Nehotărît, fără să știu
 Ce pot să fac și ce-am să fiu
 În lupta mea cu mine.

Și 'n fine astăzi, când gândesc
 La ce ne este dat să fim,
 Cum anii trec, copiii cresc ;
 Bătrânii cum se odihnesc
 În deal la țintirim,

Mă simt nepriceput și mic
 În gloata de zădărnicii,
 Și nu mai pot zice nimic,
 Ci numai ochii îi ridic
 Și caut spre copii.

PALINODIE

Când toate trec, când anii fug,
Când ce-am dori nu se mai poate,
De ce ne chinuim pe rug,
Cătând cuvântul lor la toate?

Ce-a fost, s'a dus, — ce este,
Și va mai fi ce se cuvine.
Nu te munci să știi de ce,
Căci nici nu poți, și nici nu-i bine.

Ursita noastră e să fim
Himera dorului de-a fi :
Că suntem, ne-o închipuim
Din darul de-a ne 'nchipui.

Atinge-ți degetul de gură
Și suflă 'n vânt o sărutare :
Atâta e. Orice făptură,
O năzuință spre urmare.

MIRIȚĂ - POEM EROIC

O L T U L

Vine Oltul, vine mare,
 Ia cohalmuri ¹ pe spinare,
 Și cirezile de prunduri,
 Bolovanii de prin funduri,
 Rupe scocul morilor,
 Vadul trecătorilor,
 Iarba cositorilor,
 Și mălind ²,
 Și ocolind,
 Taie drumul oștilor,
 Nemeșilor ³, proștilor.

Iar Miriță, de-a călare,
 Numără numărătoare
 Cum stau miile de corturi,
 Oști în fel de fel de porturi,
 Tuiuri ⁴ sus dela pământ,
 Flamuri mișcătoare 'n vânt,
 Herghelii păscute 'n plai
 Mâncătorilor de cai,
 Și strângând
 Mânia 'n gând,
 Se încrede valului,
 Și dă pulpe calului.

1) Dâmb de piatră.

2) A umple cu măr.

3) Nobili unguri.

4) Drapele din cozi de cai, împletite.

Fata 'n cugetul ei drept
 I se strânge strâns la piept,
 Și i-e cald și-atât de bine,
 Că din flacăra din sine
 Ar aprinde c'un cuvânt,
 Soare unui alt pământ,
 Unde n'ar mai fi nici nori,
 Nici oștiri, nici pețitori,
 Ci veri buni
 Să-i încununi
 Cu mirese verișoare,
 Floarea soarelui în floare.

— „Vere, verișorul meu,
 „A ieșit un curcubeu,
 „Degetul lui Dumnezeu,
 „Să-ți întoarne drumul greu.
 „Nu mă duce să mă 'nchini
 „Papistașilor străini,
 „Că-s fecioară de creștin,
 „Mugure de Mărăcini.
 „Și mi-ai dat
 „Și mi-ai jurat
 „Și din ochi și din cuvânt
 „Dragoste cu jurământ.

— „Vară, verișoara mea,
 „A căzut de mult o stea
 „Intr'o dungă de vâlcea
 „Și-a crescut un crin din ea.
 „Floarea dacă s'a uscat,
 „Din pământ s'a întrupat
 „Un fecior de împărat
 „Căruia s'au închinat

„Zorile,
 „Surorile
 „Iar din lumile de jos
 „Tot ce-i tânăr și frumos.

— „Vere, verișorul meu,
 „Nu ești drept cu dreptul tău :
 „Lasă frâul șargului¹,
 „Să ia drumul largului,
 „Să ne ducă 'n depărtări
 „Peste nouă țări și mări,
 „Unde cresc sulfinele
 „Luminând grădinele,
 „Și 'n covor
 „De aișor
 „De pe ramuri, pe cărări,
 „Nu cad flori, ci sărutări.

Apa duduie ca vântul,
 Apa sguduie pământul,
 Apa li se urcă 'n râu
 Dela glesne pân' la brâu,
 Și, talaz peste talaz,
 Dela brâu pân' la grumaz.
 — Iar el sta înfipt în șea,
 Strâns la pieptu-i o ținea,
 Nu vedea,
 Nu auzea,
 Ci la măgură trăgea,
 Șargului se juruia :

— „Aleii, șargule fărtate,
 „Frate mie pe dreptate,
 „Prinde-ți frâul cum se prinde,
 „Mușchii pieptului destinde,
 „Fă-te plută plutitoare,
 „Nările răsuflătoare,

1) Cal cu părul galben spălăcit.

„Solz de pește pe picioare,
 „Și mă scoate, frățioare,
 „La prundiș,
 „La luminiș,
 „Unde stau cu stelele
 „Mărgăritărelele.

Șargul mișcă de pe prund,
 Sare și se dă afund,
 Apoi iese, hăt, spre larg
 Capul spumegând de șarg,
 Sforăie cu nara 'n sânge,
 Valu 'n pieptul lui se frânge,
 Iar el bate din picioare
 Vârtecușul din vâltoare,
 Și plutind
 Și sforăind,
 Urcă sperios pe mal
 Năzdrăvanul șarg de cal.

Nemeșii aleargă sprinteni,
 Bat din mâni și bat din pinteni,
 Strigă 'n dâmbul dealului,
 Râd de dragul calului,
 Și-i aruncă peste șale
 Rantiele ¹ lor ducale,
 Chingi cu stema în paftale
 Grajdului Măriei-Sale
 Și burghiu
 Agabaniu ²
 Și învârte pe țârloaie,
 Ca să-l apere de ploaie.

1) Un fel de manta lungă.

2) Stofă scumpă pentru turbane.

PE MAREA NEAGRĂ

UN TRANDAFIR S'A SCUTURAT

Un trandafir s'a scuturat
 Cu suflet parfumat de floare
 Iar de pe ramuri a sburat
 Glas tânăr de privighetoare.

Te-ai dus, și-atunci am priceput
 Că tinerețea a trecut.

Când vestea a venit pe vânt,
 În primăvara viitoare,
 C'a înviat ca din pământ
 Și roză și privighetoare,

Te-am așteptat, — dar n'ai venit,
 Nu, n'ai venit, n'ai mai venit.

MĂRGĂRINT

Mărgărint, mărgăritar,
 Ce te scuturi în pahar,
 Pe măsuța dragei mele,
 Între lacrimi și inele,
 Caută de 'ntinerește,
 Tremură și înflorește,
 Că poate mireasma ta
 Sufletu-i va turbura,
 Te-o privi și ți-o zâmbi,
 Florile ți-o mirosi...

Dar atuncea, alb cum ești,
 Vezi să nu îngălbenesci.

MALVINA

La un portret al lui Romney¹
(*Lady Hamilton*)

Ești naltă și subțire ca un crin,
Cu glasul mișcător ca un suspin,
Cu ochii de mireasă, visători,
Și gura ca potirul unei flori.

Din ce necunoscută lume vii
Cu gene rourate și târzii,
Cu mersul plin de farmecul încet
Al tânăr-visătorului poet?

Ești scrisă numa 'n grații și păreri,
In ritm cu elegante mlădieri,
In primăvara florii de migdal
Și cadrul mișcător al unui val.

Cum poți să spui cu mâna ce întinzi,
Atâtea lucruri, mânei ce cuprinzi,
Și ce mister e 'n toată firea ta
De nu te poate nimenea uita?

1. George Romney, pictor englez, vestit portretist 1734—1802.

LA ORȘOVA

Dunăre bătrână, spune, ce ascunde
 Trupul tău în unde,
 De te sbați în maluri, urli de mânie,
 Până ce Carpații piscurile-și pleacă,
 Apa ta să treacă,
 Gâlgâind în mersul ei de vijelie?

Din adâncă umbră de pe malul verde
 Gândul meu se pierde
 Peste nesfârșirea căreia-i plutești,
 Peste timp de astăzi și de altă dată,
 Când bătea curată
 Inima în pieptul lumii românești.

Că de-au fost păcate, lipsă de credință,
 Păs cu neputință,
 Lifte peste lifte, Unguri și Tătari,
 Au mai fost și oameni, fost-au pământenii,
 Domnii și moșnenii,
 Drept-coborîtorii din legionari.

Și-a mai fost stăpânul stâncilor cărunte,
 Bourul de munte,
 Străjuindu-și singur codrul la pripoare,
 Decebal voinicul, fiu de fiu localnic
 Ridicându-și falnic
 Fruntea către oastea lor năvălitoare.

Tu, ce pe sub malul negru de ruine
 Te frământă în fine
 Năbușind avântul apei furioase,
 Și prefaci în trâmbă lucie de brumă
 Șipote de spumă,
 Ca să legeni raza stelelor sfioase.

Tu mai speri că, poate, au să mai coboare
 Lungile pripoare
 Dacii cu Zamolxe ¹ și Boeribiste ²
 Ca să ia virtute, bând apă din tine,
 Și să ți se 'nchine,
 Și să-și lumineze fețele lor triste.

Nu mai vin. Dar vremea, care schimbă toate
 Multe vrea și poate,
 Multe le preface și le 'ntinerește :
 Pune vis în codri, umbră în poene,
 Doruri pe sub gene,
 Viers și bucurie pune 'n tot ce crește.

Salve, ție, apă binefăcătoare, •
 Ce te 'nalți spre soare
 Și te lași pe holde rod și avuție !
 Crească-ți flori pe maluri jururi-împrejururi
 Tânăro deapururi,
 Tânăro, eterno, salve, salve ție !!

1. Personaj legendar, întemeetorul religiei Dacilor.

2. Rege dac.

P R I M Ă V A R Ă

Bine-ai venit din nou la noi
 Surată primăvară,
 Să mai răsune prin zăvoi
 Teleanca turmelor de oi
 Și cucul pierde-vară.

Bine-ai venit cu părul prins
 În mărgăritărele,
 Cu părul pe sub sân încins
 Involburate într'adins
 Rochiți de rândunele.

Mireasă 'n carul tău de flori
 Cu fluturi prin bulendre,
 Aduci taraf de cântători,
 Vioarele 'n privighetori
 Iar cobza 'n măcălendre ¹.

Dai lumii sufletul senin
 Și dor de poezie,
 Dai chef de joc și de pelin
 Și, poate, un pahar de vin
 Nuntașului ce scrie.

1. Moldovenism : prigor.

CRINUL

Din vremuri de demult purces,
 S'a 'nfiripat regescul crin
 Și-a răsărit neînțeleș
 Pe-o stâncă de pe Palatin ¹.

Streinii trec pe lângă el
 Și, în mirarea lor adâncă,
 Se 'ntrebă toți în fel de fel,
 Cum de-a crescut un crin pe-o stâncă?

Saxoni roșcați, și Gali, și Huni,
 Neguțători de peste mări,
 Și barzi, și critici, și tăuni,
 Se rătăcesc în întrebări.

Iar el se leagănă în vânt
 Pe piatra clasicului deal,
 Cu rădăcinile 'n pământ
 Și florile în ideal.

1) Una din cele șapte coline ale Romei.

CUPRINSUL

	Pag.
Poezia lui Duiliu Zamfirescu	3
Notiță biografică și bibliografică	8
Alte Orizonturi (1894)	
S'aud	11
Versuri heterometre	12
Pe Acropole	13
Dela villa Tusculana	15
Anienul	16
Boul	17
Culcate s românițe	18
Castel Fusano	19
Curgea Siretul liniștit	20
Vara	21
Ianuarie	22
Iulie	23
Barza	24
Liniștea — fragment	26
Imnuri Păgâne (1897)	
Către Diana	27
Phenix	29
La o fântână	30
Poesii Nouă (1899)	
Bucovină	31
Fluture	33
Flori de Paște	34
Sosesc	36
Palinodie	37
Miriță — poem eroic (1910)	
Oltul	38
Pe Marea Neagră (1919)	
Un trandafir s'a scuturat	42
Măgărint	42
Malvina	43
La Orșova	44
Primăvară	46
Crinul	47

PAGINI ALESE

SERIE NOUĂ

Ingrijită de
ION PILLAT

Colecția „Pagini alese din clasicii români“, în noua ei formă, adaptată cerințelor estetice și nevoilor învățământului, se adresează și tineretului studios și marelui public.

Plăcute ca înfățișare, modeste ca preț, bine tipărite, selecționate cu înțelegere și luminos prezentate, *Pagini alese* s'au impus tuturor, atât elitei intelectuale cât și celor mulți, doritori de carte bună, la orașe ca și la sate.

Față de altele, urmărind un scop similar și cărora nu le contestăm nici valoarea, nici utilitatea, colecția noastră încearcă o formulă diferită: în loc să înfățișeze, în cărți voluminoase și fatal costisitoare, toată producția, de multe ori inegală, a unui autor, în loc de lungi și savante disertații, de migăloase biografii și bibliografii, de numeroase note și comentarii — *Pagini alese* — preferă să dea cititorului numai *esențialul*: capodopera. Sacrificând cantitatea pentru calitate, ele se mulțumesc, *la prețul cel mai redus posibil*, să ofere publicului:

un studiu introductiv (3—7 pag.),
o notiță bio-bibliografică (1—3 pag.),
un text ales, controlat pe cel original,
un rezumat pe capitole a întregii opere, cu
note explicative, acolo unde nevoia o cere.

Cercetând lista de numere apărute, cititorul va constata singur țelul străduințelor noastre. Căutăm să publicăm lamura literaturii culte, dar și să redăm circulației tezaurul de credințe, de povești și de versuri din popor, ca și acela, tot atât de minunat, al cărților populare („Esopeia“, „Alexandria“ ș. a.), considerând că *Pagini alese* sunt datoare să prezinte cititorilor: sinteza integrală a sufletului românesc în ce are el mai de preț și mai autentic.

- No. 1. **Ion Neculce**. Letopisețul țării Moldovei.—
O seamă de cuvinte.
- No. 2. **V. Alecsandri**. Poezii populare.
- No. 3. **Miron Costin**. Cartea pentru descălecatul dintâi.
Cronica.
- No. 4. **V. Alecsandri**. Pasteluri.
- No. 5. **Esopeia**. Din fabulele lui Esop.
- No. 6. **Cartea Dorului**. Lamura cântecelor populare.
- No. 7. **S. Fl. Marian**. Pasările poporului Român.
- No. 8—9. **B. P. Hasdeu**. Răzvan și Vidra.
- No. 10. **C. Negruzzi**. Cum am învățat românește. Toderică.
Scrisori la un prieten.
- No. 11 — 12. **I. Budai - Deleanu**. Țiganiada (cu un
rezumat).
- No. 13. **M. Eminescu**. Poeme populare. (Călin Nebunul,
Ursitoarele, Mușatin și Codrul, Basmul lui Arghir).
- No. 14. **V. Alecsandri**. Poezii epice. (Sentinela română. Dan
Căpitan de Plai. Grui Sânger. Penes Curcanul ș. a.).
- No. 15. **M. Kogălniceanu**. Cuvântări.
- No. 16. **C. Negruzzi**. Alexandru Lăpușneanu — Sobietki
și Români.
- No. 17. **V. Alecsandri**. Poezii lirice.
- No. 18. Poeți Basarabeni. O antologie.
- No. 19—20. Poeți din Ardeal și Banat. O antologie.
- No. 21. **Alecu Russo**. Cântarea României. Amintiri.
- No. 22. **D. Bolintineanu**. Legende istorice.
- No. 23. **V. Alecsandri**. Călătorii. (La Gibraltar și în
Maroc)
- No. 24. **Grig. Alexandrescu**. Fabule.

- No. 25. **M. Eminescu**. Poeme. (Luceafărul — Călin — Epigonii — Scrisoarea I — Scrisoarea III).
- No. 26. **I. L. Caragiale**. Proză literară. (Hanul lui Mânjoală, Două loturi, Tren de plăcere).
- No. 27 — 28. **Alexândria**. Istoria lui Alexandru Macedon.
- No. 29. **I. Creangă**. Nuvele. (Popa Duhu, Moș Ion Roată, Moș Nichifor Coțcariul).
- No. 30. **I. L. Caragiale**. Povești. (Calul Dracului și cele două Povești).
- No. 31—32. **Constantin Golescu**. Insemnare a călătoriei mele făcută în anul 1824, 1825, 1826.
- No. 33. **Al. Macedonski**. Poezii. (Noaptea de Mai, Noaptea de Decembrie, etc.)
- No. 34. **Ion Ghica**. Scrisori. (Din vremea lui Caragea, O călătorie de la București la Iași înainte de 1848, Tunsu și Jianu ș. a.)
- No. 35. **M. Eminescu**. Basme în proză. (Făt-Frumos din Lacrimă, Finul lui Dumnezeu, Borta Vântului).
- No. 36. **Al. I. Odobescu**. Doamna Chiajna.
- No. 37. **I. Heliade Rădulescu**. Poezii.
- No. 38. **I. L. Caragiale**. Alte povești. (Kir Ianulea, La conac)
- No. 39—40. **M. Eminescu**. Poezii postume.
- No. 41. **O. Goga**. Poezii alese.
- No. 42. **Al. I. Odobescu**. Pseudo-Kynegheticos (cu un rezumat).
- No. 43—44. **Anton Pann**. O șezătoare la țară.
- No. 45. **Dor cu Dor**. A doua carte a Dorului. (Doine din Ardeal, Basarabia și șesul Dunării).
- No. 46. **V. Alecsandri**. Proză literară : Balta Albă. O primblare în munți.
- No. 47. **Poezii Văcărești — C. Conachi**. Poezii.

- No. 48. **C. Negruzzi**. Din „Păcatele Tinerețelor“: O alergare de cai. Zoe.
- No. 49. **Anton Pann**. Arghir și Anadam. Judecata Strugurelui ș. a.
- No. 50. **Duiliu Zamfirescu**. Poezii alese.

VOR APARE:

- No. 51. **Titu Maiorescu**. Critice.
- No. 52. **Dosoftei, Mitropolitul Moldovei**. Din Psaltirea dela 1673.
- No. 53. **M. Eminescu**. Sărmanul Dionis.
- No. 54. **Grig. Alexandrescu**. Epistole, meditații și elegii.
- No. 55. **Duiliu Zamfirescu**. Proză literară (O curcă romanțioasă — Pagini alese din „O viață la țară“ și „In Războiu“).

COLECȚIA PAGINI ALESE „CARTEA ROMÂNEASCĂ”

PREȚUL LEI 20.—